

Vedat Kosal'ın anısına

Emre Aracı

"Eskinin ie işleyen inceliğini duymayan, geçmişteki beğenilerimize sağır kimselerin, zamanın eskittiği duygulu evlerini hissiz beton yiğinina çevirdikleri sokaklar vardır. Ara sıra buralarda geçmiş yılların bavasını estiren bir yapıya rastlanır. Mermer basamakları, ie rahatlık vermek içindir. Cumbasını süsleyen nakışlarda ışıklı bir ustanın emeği gülümser; çatı pervazlarının oymaları gözleri okşar. Bu ev, koca sokakta tek başına bir şahsiyettir".

Sermet Sami Uysal, Abdülhak şinasi Hisar'ı anlattığı 1961 tarihli biyografisinin

nszne bu ifadeyle başlamış ve İstanbul aşığı o edebi yazarın rafine kimliği ile, zarif eski bir bina arasında ruhsal bir bağ kurarak, böylesine değişik bir boyutta hayatı algılayan "farklı dünya insanları" arasında řu benzetmeyi yaparak açılış paragrafını noktalamış: *"Sokağa şahsiyetinin damgasını basıp, yıllar ötesinden, bize bir şeyler duyurmaya çalışan yalnız o mermer merdivenli ev değil, aynı zamanda olgunlaşmış zevkini yıllar yılı srdre gelen böyle kimselerdir".*

Değerlerini ve edebiyatını çok sevdiğim

bu yazar için zikredilmiş olan bu dşnceleeri, hayatı boyunca ve geriye bıraktığı eserleriyle onunla aynı felsefeyi paylaşmış ve ömrü boyunca tarzı ve tavırlarıyla aynı maneviyatı yansıtmış olduğunu hissettiğim bir başka insan için burada tekrarlamak istiyorum. Kendisiyle hiçbir zaman yüz yüze taşışmış olmamama rağmen manevi bir bağ duyduğum merhum piyanist Vedat Kosal. Belki yüz yüze hiç karşılaşmamıştık ancak, inançlarımız, sayđı duyduğumuz değerlerimiz, bir nebze tarz ve stilimiz ama en önemlisi iten

alçak gönüllülük derhal kendini belli etmekteydi:

"Çok kıymetli Emre bey, nazik kartınıza nasıl sevindiğimi tabmin edemezsiniz. Uzun zamandır büyük bir ilgiyle değerli ve derin çalışmalarınızı takip ediyorum. Ciddi tetkiklerinizin neticelerinden her zaman müstefid oluyorum. İstanbul'da Osmanlılarda klasik müzik mevzuu açıldığında hep zikr-i cemaliniz geçiyor. İnşaallah ilk fırsatta şahsen tanışmamız nasib olur, gayaben sempatiğimiz dostluğa batta teşrik-i mesâiye dönüştür. Tabii siz bu işi profesyonel bir müzikolog olarak ben ise piyanistliğimin yanında bobby olarak yapıyoruz. Ancak muhtelif bilgiler veya topladığımız notalar birbirini tamamlayabilir, gözden kaçan hataları düzeltmekte karşılıklı yardımcı olabiliriz".

Vedat, hasta yatağından kaleme aldığı bu kartta bile karşılıklı yardımlaşmadan, ileride gerçekleştirebileceğimiz olası işbirliğinin heyecanı ile bahsediyordu. Onun çalışmalarının "hobi" olmadığını ikimiz de biliyorduk; nitekim vefatından sonra art arda çıkan eserleri bunu açıkça gözler önüne sermektedir. Ama onun bu tavrı, hazımlı mütevazılığı, içindeki hâzâ beyefendi ruhuna ve görmüş olduğu eski zaman terbiyesine dayanmaktaydı. Ne yazık ki, bu yazışmadan tam 5 ay sonra Vedat Kosal 3 Haziran 2001 tarihinde aramızdan ayrıldı.

Renin Hanım'ın bana sonradan bildirdiğine göre, Vedat bana son bir mektup yazmış, ama acıklıdır ki mektup, postalayamadan kaybolmuş. Esasında Vedat'ın mektupları bana devamlı ulaşıyor. Onun her yeni eseri çıktığında bir mektup gibi telakki ediyorum ve seviniyorum. Çünkü sanatçı yaşıyor ve sanatçı ölümsüz. En son, hocası Cemal Reşit Rey'in doğumunun 100. yılı vesilesiyle Kalan Müzik'ten çıkan *Anadolu'dan Türküler/Manzaralar* albümünde *Yürük Zeybek Havası*'ni çalarken işittim Vedat'ı. İşte sanatçı ömrünün sürdürdüğünün en güzel ispatı!

Vedat Kosal, Osmanlı Sarayı'ndaki Avrupalı türdeki müziğin tanınarak ortaya çıkmasında büyük emek sarf etti. Henschel Quartet ile yapmış olduğu *Osmanlı Saray Müziği* başlıklı kayıt bugün dünya müzik marketlerinde bilinmeyen bu tarzın evrensel boyutlarda tanınmasına öncülük ediyor. *Osmanlı'da Klasik Batı Müziği* kitabı değişik kütüphanelerde sürekli karşımıza çıkıyor. Onun adını taşıyan bir araştırma enstitüsü Renin Hanım'ın büyük gayret ve destekleri sonucu Yıldız Teknik Üniversitesi'nde faaliyete geçti. Ama hepimizin ortak gayreti, kişilerin şahsiyetinden çok inandıkları değerleri yaşatarak onların maneviyatını sürdürmekte. Vedat bilhassa Sultan V. Murad'ın müziğine ilgi duymuştu ve onun

Henschel Quartet kaydından özellikle bu talihsiz padişahın bugün bir kısım orijinalleri İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde korunan pek çok dans türünde bestelediği salon müziğine rastlamaktayız. Yukarıda adı geçen kitabında da Sultan V. Murad'ın müzisyenliği üzerinde durmuştu Vedat. Onun için şöyle demektedir:

*"Sultan V. Murad Han'ın en dikkate değer eserlerini incelediğimizde öncelikle bemen bemen hiç armoni batası yapmadığı, çok bemollü veya diyezli, örneğin re bemol majör gibi, en zor tonalitelere bile tamamen doğru yazması ve özellikle melodik buluşları göze çarpıyor. Parçaların çoğunda baslar 2/4'lük polka, 3/4'lük mazurka veya vals gibi ritmleri veriyor. Armoni şemaları da gayet basit; çok sık modülasyon yapıp ana temadan uzaklaşıyor [...] Elimizdeki baliyle bile eserlerinin değeri, diğer hanedan fertlerinin ve saray bestecilerinin yazdıkları parçalardan daha yüksektir". (Vedat Kosal, *Osmanlı'da Klasik Batı Müziği*, İstanbul 2001, s. 41)*

Vedat Kosal bu konuya, kitabının ön-sözünde de belirttiği gibi yetmişli yıllarda ilk olarak eğilmiş ve hocası Cemal Reşit Rey'den de bir hayli etkilenmişti. Enteresan olan, Cemal Reşit, Sultan V. Murad'ın ölüm yılı olan 1904 yılında doğmuştu. 2004 yılında onun 100. yılı kutlanırken, ne yazık ki farklı türde ama yine de önemli bir besteci olan Sultan V. Murad'ın ölümünün 100. yılı hatırlanmadı. Tarihi bağlar enteresan, ama en enteresanı merhum Vedat Kosal'ın bana yukarıda alıntı yapmış olduğum yılbaşı kartını da 4 Ocak tarihinde yazmış olması. Müstesna insanların hayatlarında tesadüfler sadece tesadüf değil, manalı birer sembol ifade eder. İnsanların inandığı değerlere yapılan hizmet, onların hatırasına saygı demektir. Vedat Kosal'ın bizlere öncülük etmiş olduğu alanda pek çok genç araştırmacı görmek dilekleriyle!

bir ilgi besleyerek üzerinde çalıştığımız Osmanlı sarayının Batı müziği macerası konusunda hayat bizi bir araya getirerek yollarımızı keşiştirmişti. Ne yazık ki hayatının son dönemlerinde, hastalığı sırasında aramızda kısa da olsa bir mektuplaşma başlamıştı. Benim kendisine geçmiş olsun mahiyetinde yollanmış olduğum bir yılbaşı kartına cevaben yolladığı Ocak 2001 tarihli karttaki ince ifadeden o mütevazı kişiliği karşısında etkilenmemeye imkan yoktu. Burada kendisine özgü edebi ifade tarzı ve en önemlisi sanatçılar arası görülmeyecek derecedeki huzurlu bir

DİNLEYİN

YENİ

Vedat Kosal Arşiv Serisi 1

Trio Lila

Vedat Kosal spielt Türkische Miniaturen

1997 (Sarıya değil)

Anadolu'dan Türküler/Manzaralar

Ece İdil (soprano) ve Scher Tanrıyar (piyano) ile birlikte
Kalan Müzik CD 330

Osmanlı Saray Müziği

Henschel Dörtlüsü ile birlikte
VMS 103